

Minőségi programok a Müpában – egy évtizede

Káel Csaba számos újdonsággal készül a jubileumi szezonra

A Bécsi Filharmonikusok, mint kiemelt vendégzenekar, olyan sztárok, mint Zubin Mehta, Sir Simon Rattle vagy Vladimir Jurowski, régizene fesztivál, Stravinsky- és Bach-maraton, Müpa Mozi és kétnapos születésnap ünnep magyar művészekkel. Csak néhány kiragadott részlet a Művészetek Palotájának következő, igen sokszínű és gazdag szezonjából, amellyel jubileumot köszöntenek, hiszen az intézmény éppen tíz esztendővel ezelőtt, 2005. március 14-én nyitotta meg a kapuit. Az eltelet évtizedről és a folytatásról Káel Csaba vezérigazgató beszélt.

I Ön is azon kevesek közé tartozik, akik a kezdetektől részt vesznek az intézmény életében. Hogyan látja, honnan indultak és meddig jutottak? Mi változott ez alatt az egy évtized alatt a célokban?

– Az elmúlt időszak legnagyobb sikertörténetének tartom a Művészetek Palotáját. Már az is óriási eredmény, hogy felépülhetett, hiszen így olyan minőségű koncerthelyszín létesült Közép-Európában, amilyen még a környező országokban sincs. Komoly, kormányokon is átívelő akarat hívta életre a Müpát, s magam is figyelemmel kísértem már a születését is. Művészeti tanácsadóként Kiss Imrével már a ház megnyitása előtt is rengeteget beszélgettünk arról, milyen lehetőségeket ad ez a helyszín. Az utóbbi évtizedben pedig szisztematikus építkezés folyt. Amikor Kiss Imrétől megkaptam a stafétabotot is – még egy valódit is csináltatott nekem – akkor ezt nagyon komolyan vettem. Azt a brandépítést, amit ő elkezdett, folytattam, és megpróbáltam kibővíteni. Az volt a célom, hogy a minőségi kultúra képviselője minél erősebb legyen, s ezt az értéket minél nagyobb körhöz jutassuk el.

I Közben azért romlottak a feltételek...

– A tömegkultúra és média még agresszívebben keresi a piacát, a lemezipar pedig teljesen leépült... Hatalmas teret veszített a komolyzene abból a reklámszegmensből, amit a lemezipiac biztosított a számára. A nagy kampányok mind a mai napig hiányoznak, és ezt sajnos a webes kommunikáció nem pótolja. Rengeteg az elmaradásunk, s a szakma ezt még mindig nem vette észre. A három tenor után olyan úr keletkezett, amit a mai napig nem tölt be senki. Pedig a komolyzenének szüksége van sztárookra. Éppen ezért indítottuk el az évad művésze és az évad zenekara sorozatunkat. Szeretnénk arra felhívni a figyelmet, hogy milyen kiváló művészek élnek közöttünk. Sztárolni akarjuk őket, s elérni azt, hogy az emberek beszéljenek róluk. A jubileumi szezonban az évad művésze Ránki Dezső lesz, az évad zenekara pedig az Amadinda Ütőegyüttes. Ránki Dezső, aki a Kadosa osztályba járt, több oldalát is megmutathatja, akárcsak a harminc esztendő Amadinda. A legfontosabb az, hogy mióta megnyitotta a kapuit, azóta a Művészetek Palotája minőségi művészetet mutat be. Ebbe beletartozik a jazz és a popzene is.

I Hogyan vélekedik, miről szólt az utóbbi tíz év?

– A következő szezon mottója az, hogy „a párbeszéd jegyében”, de az intézményt eddig is a folyamatos kommunikáció jellemezte, amelyet próbálunk még intenzívebbé tenni. Meg kell próbálni elmagyarázni az embereknek, hogy a minőségi kultúra fontos eleme a mindennapi életnek. Keresni kell a minőséget, ugyanis a kultúra is létszükséglet. A publikum olyan élményt kell, hogy kapjon nálunk, amitől jobban érzi magát. A zene és az előadóművészet ereje éppen abban rejlik, hogy részt veszünk a katarzisz létrehozásában. Úgy lép ki tőlünk a közönség, hogy mindenki mosolyog... Ez az egyik fegyverünk, és ezzel szeretnénk élni a jubileumi évadban is.

I Számos újdonsággal is várják a közönséget az ünnepi szezonban.

FOTO: MŰVÉSZETEK PALOTÁJA, BUDAPEST

– Lesz egy hétvégi, kétnapos születésnap rendezvény, amelyre olyan magyar előadókat, együtteseket hívunk meg, akik ebben az évtizedben jelentős koncertjeikkel gazdagították az intézményt. Bemutatjuk azt a fantasztikus családot, amelynek mi is tagjai vagyunk. Ennek kapcsán tényleg érdemes arról ugyancsak beszélgetni, mekkora gazdagságban élünk. Nemcsak azért mert számos új koncerthelyszínnel gazdagodtunk, hanem azért is, mert egyedülálló a hazai művészlista. A márciusi kétnapi happening mellett újdonság a régizene fesztivál, akárcsak az együttműködés a litván operával, ezzel a dalszínházzal ugyanis együtt mutatunk be egy Händel-operát.

I A válság hatásai közé tartozik a források csökkenése mellett sajnos az is, hogy kevesebben tudnak belépőket vásárolni. Mit tudnak tenni ez ügyben?

– A belföldi közönség számára olyan jegystruktúrát alakítottunk ki, amelyben teljesen elérhető áron kínálunk belépőket. A következő szezonban 18 bérletet indítunk, s igyekszünk minden korosztálynak megfelelő ajánlani. Azt kell mondjam, a sorozatok sikeresek, pillanatok alatt jelentős szám fogyott a bérletekből. Nem is gondoltuk, mert éppen most fejeztük be a Tavasz Fesztivált, ahol szintén rengeteg jegyet sikerült eladnunk. Érdekes módon, a legdrágább bérlet fogy a leginkább...

I Nem meglepő ez az érdeklődés, hiszen jönnek a Bécsi Filharmonikusok, a tehetőseges fiatal jazzművészek is pódiumra

lépnek, a Wagner-napokon pedig A bolygó hollandi kerül színpadra, Kovalik Balázs rendezésében, Fischer Ádám vezényletével...

– A bécsi többször is fellépnek nálunk a szezonban, állandó vendégzenekarként, és kiváló karmesterekkel érkeznek. Eddig csak Párizssal és Londonnal álltak ilyen kapcsolatban, így büszkék vagyunk arra, hogy Budapest következik a sorban... Ősszel elkészült a HD video stúdió is, s még Európában is ritkaság, hogy egy koncertteremnek HD felvevőrendszere legyen. A Concertgebouw csak utánunk épített ki ilyen stúdiót. Szeretnénk ezt a rendszert minél többet használni. Már harmadik esztendője él a szerződésünk az MTVA-val, amelynek keretében hetente két alkalommal sugározzák a koncertjeinket. S emellett akadnak még egyéb terveink is...

■ Évek óta dolgoznak az iTunes-szal kötendő megállapodáson, hogy abban a zeneforgalmazó rendszerben is elérhetőek legyenek a Müpás-koncertek. Hol tartanak most?

– A megállapodásnak ez a felvevőrendszer volt a feltétele. Most már csak néhány lépésre van szükség ahhoz, hogy mindez működjön, és valóban az iTuneson is meghallgathatók legyenek a nálunk színpadra kerülő produkciók.

■ Idén a Müpa is a Tavaszi Fesztivál szervezői között volt. Továbbra is együttműködésben készül majd ez a programsorozat?

– Igen, ez a tervünk. Izgalmas folyamat ez, több intézmény bevonásával, amelyben mindenki a saját profiljára jellemző programajánlattal áll elő, és abból kell összegegyülni a megfelelő műsort. Több mint három éve szorgalmazzuk, hogy fogjanak össze a piaci szereplők, és most, a fesztivál kapcsán, ez sikerült is. Az idei sorozat ennek köszönhetően nagy tetszést aratott, és ezzel egész éven keresztül lehet reklámozni a várost. Jó lenne, ha mindezt tovább tudnánk fejleszteni. Több külföldi desztinációba szeretnénk eljutni, szerencsére rengeteg a lehetőség. A kulturális értékeinket is piacképesebbé kell fogalmaznunk. Egyébként már több esztendőre tervezzük előre, jelenleg már a 2016-os Tavaszi Fesztivál programjával is foglalkozunk, erre szükség is van a külföldi partnerek miatt. Emellett igyekszünk a sorozatban minél több magyar művészt is felléptetni, bemutatni. Annak is nagyon örülök, hogy most Patricia Kopatchinskaja nálunk játszotta először Eötvös Péter hegedűversenyét, és ezt a művet csak Budapest után adja elő a Berliini Filharmonikusokkal...

■ Nagy előrelépés az is, hogy most már nyugodtan tervezhetnek előre, hiszen végre több éves költségvetéssel rendelkeznek...

– Ez most, a fesztivál kapcsán kormányhatározatban rögzült, s azon dolgozunk a testvér intézményeinkkel – s van is rá foga-dókészség –, hogy mindegyikünk kapjon három éves költségvetést. Egyelőre csak kötelezettségvállalást kapunk. De akkor is gazdaságosabban tudunk tervezni, hiszen a last minute énekes a legdrágább.

■ A jubileumi szezonban mi lesz a hazai zenekarokkal?

– Folytatjuk az eddigi sorozatokat. Közben a magyar együtteseket megmutatjuk, felvonultatjuk a világ legjobb zenekarait is. Úgy vélem, mindez a hazai társulatokra is jó hatással lesz. A két nagy partnerünk, a BFZ és az NFZ, ez utóbbival nagyon izgalmas együttműködésben kerül színpadra a József-legendát feldolgozó balett. A BFZ-vel közös Európai Hidak fesztiválunkon pedig Németország lesz a vendég, de a szezon több pontján megjelenik nálunk a német kultúra, például az őszi fesztiválon is. Fontos, hogy megismerjük a környező országok kultúráját.

■ A programban azt látom, hogy lesz ismét filmklub...

– Lényeges, hiszen a hollywoodi filmipar a tömegmédiá eszközeivel nem hagyott teret az európai filmnek. Jó lenne, ha e téren az Európai Unió végre tenne lépéseket, például a közszolgálati médiában szorgalmazná, hogy vetítsenek minél több európai filmet. Más eszközünk ugyanis nincs. Szeretném azt is, ha a Müpa Mozi-sorozatára még többen eljárnának a környező egyetemekről. Velük, a társművészetekkel pedig még egyéb terveink is vannak. Kezdi ugyanis kinőni az irodalmi sorozatunk az Üvegtermet, van, hogy a Fesztivál Színház is megte-lik egy-egy ilyen programra...

■ Könyvsorozatot is indítottak...

– Nagyon örültünk ennek a kezdeményezésnek, a Rózsavölgyi Kiadóval közösen hívtuk életre a Müpa-könyvek sorozatát. Sok olyan ember jár ide, aki csak ismerkedik ezzel a zenével, ezek a kiadványok nekik nagy segítséget jelenthetnek. Ez is egy új irány. Megújult emellett a honlapunk is, hosszas, kétéves folyamat végeredményeként. Most már világviszonylatban is megállja a helyét. Minimalizált design, mindent nagyon könnyen meg lehet találni. Minden felülethez alkalmazkodik, s a néző egyszerűen vásárol jegyet. Ez is lényeges része a

párbeszédnek. Figyeljük a vásárlói szokásokat is, hogy lássuk, mi kelti fel a publikum érdeklődését.

■ Mi a tapasztalatuk, mennyire lehet kommunikálni a közönséggel?

– A Tavaszi Fesztivál kapcsán is párbeszédet folytattunk. Különböző korcsoportokat szólítottunk meg a programsorozattal. Olyan réteget is bevonzott néhány rendezvényünk, amelynek tagjai addig még nem jártak a Müpában. Fel kell mérni ezeket a csomópontokat, s ha kellően nyitottak vagyunk, akkor annak azonnali eredménye a telt ház. Szerencsére sokszor telik meg az épület. S bár tíz éve aggódtunk, ki fog majd ide kijönni, mára már sikerült jelentős törzsközönséget felépítenünk.

■ Az év elején arról lebetett hallani, akad olyan terv, amely összevont vezetést képvisel el a Müpa, az Opera és a Zeneakadémia élére. Hol tart most ez az elképzelés?

– Mi elejétől fogva azt gondoltuk, erre semmi szükség, hiszen jelenleg is együttműködünk az Opera és a Zeneakadémia vezetésével. Az összevonas pedig éppen ezt a sokszínűséget szüntetné meg. Ez a központosítási törekvés egy másik kornak volt a jellemzője, amire ma már egyáltalán nem vágyunk. Úgy tudom, ez az elképzelés azóta lekerült a napirendről.

■ Mi a következő ötéves terve?

– 2016 márciusáig szól a mandátumom, de a stratégiai tervet most kell frissítenünk, s ezt követjük majd, ahogy az eddigi években. Szükség van persze gazdasági háttérre is, hogy a minőségi kultúra mindenkihez eljusson. Ennek ugyanis megvan a maga hozadéka is, hiszen sok vendégművész mondja azt, ritkán találkozik olyan publikummal, mint a magyar, amely nemcsak lelkesen tapsol, hanem hozzáértő is. Ezt a közönséget kell pótolnunk, ezért is helyezzük a hangsúlyt a gyerek- és ifjúsági koncertekre. Szerencsére ezek a sorozatok annyira népszerűek, hogy akad köztük, amelyre napok alatt elkapkodják a jegyeket. A terveink szerint a jövőben a kicsiknek is rendezünk programokat a nagy hangversenyteremben. Külföldi kapcsolataink is egyre bővülnek. Jövőre Kínába megyünk és az Öböl-menti országokba, a tavaszi fesztivál kapcsán pedig az európai partnerekkel készülünk koprodukciónkra. A Müpa mára világmárka lett, ezt az évtizedes intenzív munkát kell folytatnunk, ahhoz, hogy a Művészetek Palotája neve továbbra is egyet jelentsen a minőségi kultúra fellegvárával. R. Zs.